له چاودێرێکی چاکەوە بۆ چاودێرەکەی ڕۆژنامەی کوردستانی نوێ

لەم چەند ڕۆژەدا ئەمە دووەمجارە , کوردستانی نوێ لەسەرسکاڵای ناوەندی چاك لە بەڕێز تاڵەبانی لەبەرامبەر هەڵوێستی لە هەمبەر جێبەجێنەکردنی سزای سەپاو بەسەر تاوانکارانی ئەنفال دێتە قسە و بابەت دەنووسێت. وەلامەکان تێکەڵوپێکەڵن، نکۆلیکردن و سەرلێشێواندنی تێدایە. ئەوەش ناچاوەڕوانکراو نەبووە و ئاماژە بە پشووتەنگی ئەوان بەرامبەر بە مافی یاسایی و سڤیلی هاوڵاتیان و کوردستانیان دەکات.

هەموو کەسێکی هوشیار دەزانێت لە عێراق و کوردستاندا یاسا لە ئاست دەسەلاتداراندا سەروەر نییە, ئیتر ئەم ترسەی ینک لە چییە؟ شیوەنەکەی بۆ ئەم سکاڵایەیە, یان بۆ ئەوانەیە لە داهاتوودا دەکرێن کە چاك دەرگاکەی خستە سەر گازی پشت؟

ئەوەی ینك و هەموو دەسەڵاتداران لێی دەترسن تێکشکانی دیواری ترسە لە لایەن جەماوەرەوە, چاك یەکەم چەکوشی خۆی لەو دیوارە بەسامە دا لە ڕوی یاساییەوە, ئەمە یەکەم سکاڵایە لە لایەن ناوەندێکی کوردییەوە لە عێراق و کوردستان بەرەو ڕووی دەسەڵاتداری پلە یەکی ئەم وڵاتە دەکرێتەوە, واتا چاندنی ڕۆشنبیری سکاڵاکردن و داوای مافکردنە لە لایەن هاووڵاتیانەوە. چاك ڕێکخراوێکە بەردەوام بە دواداچوونی خۆی دەکات لەسەری و دەیەگەیەنێتە ڕاگەیاندنەکان, بەمەش بابەتەکە دەبێتە کەیسێکی زیندووی گشتی و لەگەڵ بەردەوامیدا دیواری ترس دەشکێنێت, ڕێگە بۆ بەدامەزراوکردنی دیاردەیەکی یاسایی ڕەوا لە هزری خەڵکیدا خۆش دەکات، بەم هەنگاوەش تەواوی سستەمی داد لە کوردستان و عێراق دەخرێتە ژێر پرسیارەوە. ئەنجامی ئەو ساکاڵایە، بوونی دامەزراوە نادیموکراسی و پشووتەنگ و لوتبەرزەکانە، کە گەل بە هەند هەڵناگرن و لە پشتی شانۆکان ڕێکەوتن دەکەن، بریار بەسەر خەڵکدا دەسەپێنن و یاسا پێشێل دەکەن. تا ئێستا بۆ بە خەڵک نەگوترا ئەم سزایە بۆ دواکەوت و ڕۆڵی دەسەڵاتداران لەمەدا چییە؟ کێشە یاساییەکان کامانەن و بۆ ناکۆکی لە نێوان دەسەڵاتداران و دادگا و کەسانی ناو دادگا هەیە؟

ئەگەر ئەوان بڕوایان بە پرەنسیپە دیموکراسیەکان هەیە، دەبوایا ك. ن. وەك کەناڵێکی ڕاگەیاندن و زمانحاڵی پارتێکی بەناو سۆسیال دیموکرات, بەڕێز مام جەلالیش وەك یاساییەك

دوور لـــه هـــهڵچوون و نكـــوڵیكردن، یاســـاییانه بێبـــهریبوونی خۆیـــان لـــه تۆمهتـــهكان ڕوونكردایهتـهوه. دهستخۆشـیان لـه ناوهنـدی چـاك بكردبایـا بـۆ ئـهم هـهنگاوه , كـه بهشـێوهیهكی زۆر مۆدێرنانه له بهرامبهر وهرگرتنهوهی مافهكانیاندا، هانایان بۆ یاساو داد پهروهری بردووه.

مـافی هـهر ڕێكخراوێكـه مافـهكانی خـۆی پیاده بكـات و كـهڵكی لێوهربگرێـت, چـونكه هـهر ڕێكخراوێـك بـۆ گهیانـدنی پـهیامێكی دیـاریكراو پێـك دێـت, كهسـیش موزایـهدهی كوردایـهتی بهسـهر سـهرۆك كۆمـارهوه نـه كـردووه, نـه بهڕێزیشـی و نـه كهسـی دیكـهش نـاتوانن ئـهو مزایهدهیـهمان بهسـهردا بكـهن چـهنده لـه پلـهی بـاڵادا بـن, بههـهموو ڕێزێكمانـهوه بـۆ لایهنـه پۆزهتیفـهكانی مێـژووی تێكۆشـانی هەركەسێک, بـهڵام كـه ئـهو كهسـه زیـانی بـه بهرژهوهنـدی قوربانیـان گهیانـد، ئـهوه مـافی هـهر ڕێكخراوێكـی داكۆكیكاری قوربانیانه بهر بهو زیانه بگرێت.

چـاك لـه كاتێكـدا زۆر بـاش ئاگـاداری نـهبوونی سـهروهری یاسـایه لـه ئێراقـدا، وهكـو ڕێكخراوێكـی سڤیلی فـهرمی كـوردی داكۆكیكـاری قوربانیـان، بـهمكارهی بـه ئـهرك و مـافی خـۆی هەڵسـاوه، زیـاتری نـهكردووه. بۆیـه ئـهو هـهنگاوه یاسـاییه هـهڵگرتنی بـهردی گـهوره نییـه، وهكـو هەنـدێک دهڵێـن. كاتێـك كهسـانێكی سیاسـی دهبنـه ڕێگـر لهبـهردهم جێبـهجێكردنی یاسـا, چـاك هانـای بـۆ دادگـا بـردووه. ئـهركی حكوومـهتی كوردسـتان بـوو لهسـهر ئـهركی خـۆی پارێزهرمـان بـۆ دابینبكـات, مسۆگەری پرۆسهیهكی رهوای یاسایی لهمبارهیهوه بكات.

كوردسـتانی نـوێ لههـهموو كـهس زیـاتر و باشـتر دهزانێـت ناوهنـدی چـاك كێیـه, ئهگـهر دهشیانهوێت ئـهو گروپـهی بـهناوی چـاک كاردهكـهن بكـهن بـه ئهڵتهرناتیفـه مهعقولهكـهیان ئـهوه بهلامانـهوه گـرنگ نییـهو پیرۆزیـان بێـت. ئـهوان زۆر ئـهزموونیان لـه دروسـتكردنی حیزبۆكـه و كـۆپی كردنـی ڕێكخراوهكـان ههیـه، بـهڵام هیـواداریـن لـهوه دڵنیـابن، ناوهنـدی چـاك گـوێ بـهم ههنگاوانـه نـادات و بـه پێی توانـا لهسـهر كـار و ئهركـهكانی خـۆی بـهردهوام دهبێـت، وهكـو تائێسـتا كردوومانـه و هێناومانـه. ئهگـهر كـهمێك خۆیـان مانـدوو بكـهن ئـهوا دهزانـن ئێمـه لـه حكوومـهتی یـهكگرتوی هـهرێمی كوردسـتان ناوهنـدێكی فـهرمین. ههوڵـدان بـۆ گومـان خستنهسـهر بوونمـان و مۆڵـهتی فـهرمی بوونمـان ههوڵێكـه ئاماژه به ههوڵی نههێشتنی ڕێكخراوێكی بوێری سڤیل دهكات.

ئێمـه پێمانخۆشـه لـه وڵاتێكـدا ژیـان بهسـهربهرین سـهرۆك كۆمارهكـهمان بـاوهڕی بـه بڕیـاری ههڵواسین نـهبێت, ههڵواسین نابـهجێترین جـۆری سـزادانی مرۆڤـه. ڕووی پرسیاری ڕاكشـاومان دهكهیـهن ئێـوه و دهپرسـین: چهنـد هـهزار ڕۆڵـهی كـورد لهسـهر بڕیارهكـانی بـهڕێز مـام جهلالـدا كرانـه سـووتهمهنی

بەرژەوەندی حزبایەتی، ئەو بۆ ئەوسا ئەو هەڵوێستەی نەبوو؟ بۆ بەرێز مام جەلال لە کوشتنی گەریلاکانی باکور ئەو دیاردەیە قەدەغە ناکات؟ ساڵانە سەدان سزای کوشتن لەسەردەمی دەسەڵاتداریی بەڕێز مام جەلال دا لە عێراقدا ئەنجامدەدرێن ، بۆ ئەو و ئێوە بێدەنگن؟ چۆن بەڕێزی دەبێتە سەرۆکی وڵاتێك کە لە ئەنجامدانی هەڵواسیندا لە لیستی ڕەشدایە؟ ئەدی بڕیاری ژمارە 10 کە لە بەرواری 9-10-2005 دا دەرچووەو تایبەتە بە دادگای باڵای تاوانەکان, کە پەسندی سزای هەڵواسین دەکات، بەرێزی وەك سەرۆك کۆمار و بەڕێزان عادل عەبدولمەهدی و غازی عەجیل یاوەر وەك هەردوو جێگرەکەی واژۆیان لەسەر نەکردووە؟ سەیرە ویژدانی مرۆڤ دۆستی بەرێز مام جەلال تەنها جار جارە لەسەر هەڵواسینی تاوانبارانی ژینۆسایدی ئەنفال دەجولێت.

لەسێدارەدان و شێواندنی ڕاستی!..

لەبەرامبەر بروانەبوونی سەرۆك کۆماردا بەسزای لەسیَدارەدان کە مافیَکی فکریی/ فەردیی خۆیەتی، ماوەیەکە، بەهەر مەرامیَکی سیاسی و هەر ویستیَکی تر بیَت، ریَکخراویَك بەناوی ریَکخراوی چاك هەرایەکی میدیایی نارەوایان ناوەتەوەو خۆیان لەو هەلَویَستەی سەرۆك تالَەبانی سەغلَەتکردووە، کۆی هۆکار و نهیَنییەکانی !! جیَبەجیَنەکردنی سزای لەسیَدارەدانی نەك تەنها سولَتان هاشم، بگرە تەواوی تاوانبانی تری ئەنفالیشیان خستۆتە سەر شانی سەرۆك کۆمار و وایان بریار داوە خۆپیشاندان و نارەزایی دەرببرن وەك لەزمانی بەرپرسی راگەیاندنی ئەورووپای ئەم ریَکخراوەوە بلاَوبۆتەوە.
لەئاست ئەم دەرکەوتەشدا پیَویستە چەند سەرنجیَك تۆمار بکریَت:
یەکەم: مافی هەر ریَکخراو و کۆمەلَەیەکە کە بۆچوونی جیاواز لەسەر رووداوەکانی عیراق بخاتەروو و هەلَویَستی تایبەتیی هەبیَ و داکۆکیی لیَ بکا، بۆ ئەو مەبەستەش ئاساییە بەهەر سروتیَکی دیموکراتیانە پەیامی خۆی بگەیەنیَ و کەسیش ریَی لیَنەگرتووە، بەلاَم بیَگومان هەلَەیە کەس مافی ئەوە بەخۆی بدا لەسەر حسابی خەلَکی دی موزایەدەی کوردپەروەریَتی و دادخوازی و پەرۆشی بۆ دۆسییەی ئەنفال بەسەر کەسی ترەوە بکا، چونکە پرسە نەتەوەییەکان پرسی تەواوی هیَز و ریَکخراوە سیاسیی و دیموکراتەکان و کۆمەلَگان بەگشتی نەك تەنها پرسی ریَکخراویَك کە بەبیَ زانیاری ورد و بیَ هوشیارییەکی سیاسیی پیَویست مامەلَە دەکەن.
دووەم: ئەم ریَکخراوە، لەئیَستادا، بەزۆر پیَوەر، شەرعییەتی نییە، چونکە بەشیَکی زۆری ئەندامەکانی لیَی جیابوونەتەوە و ئینشیقاقیان تیَکەوتووە، ئەمیان ئەویتریان رەتدەکاتەوە و هەریەکەیان خۆیان بەهەمان ناوەوە دەناسیَنن و دان بەیەکتریدا نانیَن. بەرپرسی نووسینگەی سلیَمانی ریَکخراوەکەش بەئاشکرا ئەمەی سەلماندووە و پیَشیوایە ئەو بەرەیەی چاك کەباس لەتۆمارکردنی سکالاَی یاسایی دەکا لەسەر سەرۆك کۆمار، ئەم کارەی تەنها بۆ هەلاَیەکی راگەیاندنەو ئەوان نەك هەر لەگەلَیدانین بگرە خوازیاری هەلَگرتنی سزای لەسیَدارەدانیش لەعیراقدا، ئەمە جگە لەوەی بەپرسی ناوەندی هەلَەبجەی هەمان ریَکخراو ئەوە بەدرۆ دەخاتەوە داوای یاساییان دەرهەق

بەسەرۆك كۆمار تومار كردبێ و، پێی وایە ئەمە لەتوانای ڕێكخراوەكەیاندا نییە.
سێیەم: بەرەیەكی ئەم ڕێكخراوە دەیەوێ واپیشان بدات هەڵوێستی تاڵەبانی لەبەرامبەر سوڵتان هاشم هیچ جیاواز نییە لەهەڵوێستی بەرامبەر بە عەلی حەسەن مەجید و تاوانبارانی تری ئەنفال، ئەمەش بێگومان وێناكردنێكی ساختەكارانەیە، شێواندنی هەقیقەتە، تەنها بۆ چەواشەكردنی خەڵكیشە، بەداخەوە كە ڕۆژنامەی (ڕۆژنامە)ش بەبڵاوكردنەوەی ئەم جۆرە هەواڵانە ئەوە دەسەلمێنێ كە بڕوای بەو شێواندن و ساختەكارییە هەیە، چونكە سەرۆك جگە لەهەڵوێستی مەبدەئی خۆی لە پرسی لەسێدارەدان، هیچ هەڵوێستێكی تری نەنواندووە لەئاست تاوانبارانی تری ئەنفال.. لەئاست سوڵتان هاشمیشدا، جگە لە سەرەتا فكرییەكانی، هۆكاری سیاسیی زۆر هەستیار هەیە بۆ ئەوەی لاری هەبێ لەسزادانی ئەم تاوانبارە بەئیعدام، یەكەمیان: بەبۆنەی ئەو پەیوەندییەی كە لەگەڵ ئۆپۆزسیۆنی عیراقیدا هەیبووە، دووەمیان: لەبەر هەندێ حساباتی ئەمریكی كە حیكایەتێكی دورودرێژە. سێیەم: لەبەر ئەوەی لەسێدارەدانی دەبێتە هۆی تەقاندنەوەی سەرلەنوێی ناكۆكیی تایەفی و تێكدانی ئاسایشی نیشتمانی كە سەرۆك - بەپێی دەستووری عیراق - پابەندكراوە ڕێی لێ بگرێت نەك وەك سەرۆكی گروپێكی سیاسی یان نوێنەری نەتەوەیەكی دیاریكراو مامەڵە بكات وەك خەڵكانێكی ناو ئەم ڕێكخراوە و هەندێ قەڵەمبەدەست چاوەڕوانی دەكەن، ئەم پابەنكردنەش بەندێكی تەقلیدی هەموو دەستوورێكی دیموكراتی و تەنانەت نادیموكراتیی دنیایە و لەدەرەوەی ئیرادەی تاكەكانە .
ماوەتەوە ئەوەش بڵێین سەرۆك كۆمار ماوەیەك لەمەوبەر سەرنجی خۆی لەم بارەیەوە ڕوونكردۆتەوە، ئەمە بێ لەوەی جێبەجێكردنی بڕیاری دادگا بەسەر سەدام و سەرانی تری ڕژێمی پێشوودا بێ گەڕانەوە بۆ سەرۆك جێبەجێكرا. بەكورتی، سەرۆك كۆمار هەرگیز نەیوتووە كە ئەو ڕێگیری لەجێبەجێكردنی بڕیارەكە دەكا، بەڵكو تەنها بەباشی نازانێت سوڵتان هاشم لەسێدارە بدرێت بەتایبەت لەم هەلومەرجەی عیراقدا، هۆكارەكانیش ئەوانەن كە پێشتر دیاریمان كردوون .
چاودێرێك